

*Załącznik do Uchwały Nr 16/2022
Zarządu Banku Spółdzielczego w Łochowie z
dnia 21.02.2022 r.
Załącznik do Uchwały Nr 5/2022
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w
Łochowie z dnia 24.02.2022*

Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Łochowie

Luty 2022 r.

Spis treści

Rozdział I Cel i zasady ogólne polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.....	3
Rozdział II Zakres odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania..	4
Rozdział III Instrumenty zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.....	8
Rozdział IV Działania ograniczające ryzyko płynności i finansowania Banku	11
Rozdział V System informacji dla kierownictwa Banku.....	12
Rozdział VI Plany awaryjne	12
Rozdział VII Kontrola wewnętrzna zarządzania ryzykiem płynności i finansowania Banku	15
Rozdział VIII Postanowienia końcowe.	16

Załączniki:

Załącznik nr 1. Zasady identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Łochowie.

Załącznik nr 2. Zasady zarządzania płynnością śróddzienną w Banku Spółdzielczym w Łochowie.

Załącznik nr 3. Wykaz raportów dotyczących ryzyka płynności i finansowania.

Metryka regulacji

Podstawowe dane regulacji:

Właściciel dokumentu	Stanowisko ds. ryzyk
Pełna nazwa dokumentu	Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Łochowie
Data wydania	Luty 2022
Data obowiązywania	Polityka wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą i ma zastosowanie od dnia 31.01.2022r.
Uchyła	Politykę zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Łochowie wprowadzona Uchwałą Nr 22/2020 Zarządu Banku z dnia 21.05.2020r. z późn.zm., zatwierdzona Uchwałą Nr 9/2020 z dnia 29.05.2020 r. Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego z późn.zm.
Kogo obowiązuje	Wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku

Osoby zaangażowane:

Sporządzony przez	<i>Estera Suchodolska</i>
Zaakceptowany przez	<i>Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łochowie</i>
Zweryfikowany pod względem zgodności z przepisami wewnętrznymi	<i>Joanna Wasiewicz</i>

Rozdział I Cel i zasady ogólne polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

§ 1

1. **Zasady polityki zarządzania ryzykiem płynności** zwane dalej **Zasadami**, są spójne ze Strategią działania Banku oraz zgodne z przepisami prawnymi i regulacjami nadzorczymi.
2. Zawarte w Zasadach uregulowania są zgodne z regulacjami Komisji Nadzoru Finansowego określonymi w **Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków**, z postanowieniami ustawy **Prawo bankowe** dotyczącymi płynności finansowej banku Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr: 648/2012, (Dz. U. UE L 176 z 27.06.2013 r.), znowelizowanego Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zwanej „**CRR**”, obejmują całość zagadnień związanych z utrzymywaniem krótko-, średnio- i długoterminowej płynności Banku oraz pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności i finansowania, w tym wyznaczaniem i raportowaniem nadzorczych norm płynności.

§ 2

1. Cele polityki Zarządu powinny odzwierciedlać specyfikę Banku, a także konkretne jego cele:
 - a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
 - b) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
 - c) optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
 - d) zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).
2. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, w szczególności poprzez pozyskiwanie środków obcych stabilnych tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności uwzględniając przyjęte przez Bank limity koncentracji, zakładające ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.
3. Celem polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji; Bank, aby spełnić powyższy cel, jest zobowiązany do zapewnienia terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).
4. Przez zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania rozumie się proces kształtowania

struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

5. Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania ma całościowy i skonsolidowany charakter:
 - a) Całościowy charakter zarządzania oznacza uwzględnienie wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka i zależności między nimi;
 - b) Skonsolidowane zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania oznacza objęcie procesem zarządzania wszystkich jednostek Banku.
6. System zarządzania ryzykiem płynności i finansowania Banku składa się z trzech niezależnych poziomów:
 - a) Zarządzania działalnością operacyjną Banku określoną w załączniku nr 2 – „Zasady zarządzania płynnością śróddzienną”,
 - b) Monitorowanie ryzyka płynności i finansowania przez osobę na Stanowisku ds. ryzyk.
 - c) Kontrola ryzyka płynności i finansowania poprzez Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności i kontroli wewnętrznej, komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
7. Realizacja strategii zarządzania płynnością i finansowania następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
8. Zapewnienie Bankowi poziomu płynności, niezbędnego do wykonania przyjętych zobowiązań, wymaga następujących działań:
 - a) Śledzenie i analiza zmian przepisów prawnych, które mogą oddziaływać na zarządzanie płynnością,
 - b) Uwzględnienie przyjętego Planu Strategicznego Banku w zakresie polityki depozytowej, kredytowej i inwestycyjnej,
 - c) Określenie pożądanej i efektywnej struktury pasywów i aktywów,
 - d) Ocena kosztu utrzymania płynności na bezpiecznym poziomie,
 - e) Stworzenie warunków niezbędnych do realizacji działań awaryjnych w przypadku zagrożenia utraty płynności.
9. Bank dokonuje identyfikacji zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności oraz niebezpieczeństwem ukształtowania się nadzorczych miar płynności poniżej obowiązujących limitów i w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia, postępuje według określonych w niniejszej Polityce planów awaryjnych.

Rozdział II Zakres odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania

§ 3

1. Rada Nadzorcza Banku:

- a) Nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- b) Zatwierdza Strategię działania Banku oraz Plan Ekonomiczno – Finansowy oraz nadzoruje ich przestrzeganie.
- c) Nie rzadziej niż raz na kwartał, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności i finansowania, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, oraz zapewnia,

- by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów.
- d) Określa akceptowany poziom ryzyka płynności i finansowania Banku, (tzw. apetyt na ryzyko).
 - e) Pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania podejmowanym przez Bank.
 - f) Rada Nadzorcza winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka, w szczególności:
 - wzrastającym kosztem finansowania,
 - wzrastającą koncentracją pozycji istotnych dla ryzyka płynności i finansowania,
 - wzrastającą luką płynności,
 - zmniejszeniem się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
 - znaczącym i/lub notorycznym przekraczaniem limitów związanych z ryzykiem płynności i finansowania,
 - spadkiem nadwyżki aktywów o wysokiej płynności,
 - zmianami warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności.
 - g) Rada Nadzorcza powinna przynajmniej raz w roku otrzymywać sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji Polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w ramach „Oceny realizacji zadań wynikających ze Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, skuteczności wdrażania procedur i narzędzi do redukcji poszczególnych rodzajów ryzyka i utrzymania ich na akceptowalnym poziomie.”

2. Zarząd Banku:

- a) Odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur), oraz za realizację Strategii, Planu Ekonomiczno – Finansowego Banku w zakresie ryzyka płynności i finansowania, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- b) Odpowiada za ustanowienie procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej, oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych,
- c) Dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności i finansowania do charakteru, rozmiaru i skali prowadzonej działalności,
- d) Precyzyjnie i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności i finansowania, adekwatną do strategii działalności,
- e) Sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania dla Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. System raportowania, ma ujednoliczoną formę i jest określony w załączniku nr 3 – „Wykaz raportów dotyczących ryzyka płynności i finansowania”,
- f) Odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- g) Odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne

- gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności i finansowania) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- h) Przeprowadza co najmniej raz w roku przegląd Polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz ocenę mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku, zmiany obowiązujących przepisów prawa, lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej), niezbędne korekty i udoskonalenia,
 - i) Zarząd Banku zarządza ryzykiem w Banku w ramach przypisanych mu obowiązków oraz na poziomie działalności operacyjnej i poziomie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych.

3. Prezes Zarządu:

- a) Sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności i finansowania w skali całego Banku.

4. Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych:

- a) Sprawuje nadzór nad realizacją polityki zarządzania aktywami i pasywami, w tym nad bieżącym zarządzaniem płynnością i stopą procentową bez uszczerbku dla nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem istotnym w skali całego Banku dokonywanym przez Prezesa Zarządu.

5. Główny specjalista ds. finansowych i rozliczeń wyznaczony przez Zarząd do zarządzania płynnością bieżącą oraz odpowiedzialny za zarządzanie rachunkiem podstawowym Banku w zakresie bieżącej płynności finansowej i likwidowanie przejściowych niedoborów pieniężnych odpowiedzialna jest za:

- a) Utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej:
 - wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
 - utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie,
- b) Bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku,
- c) Utrzymywanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku,
- d) Maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji (zapewnienie maksymalizacji dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności i finansowania),
- e) Prawidłowość i bezpieczeństwo zawieranych transakcji,
- f) Identyfikację zagrożeń mających wpływ na płynność finansową Banku, oraz dokonywanie pomiaru i kontroli ryzyka związanego z płynnością, zgodnie z procedurami ustalonymi przez Zarząd Banku,
- g) Uczestnictwo w opracowaniu polityki prowadzenia działalności – Strategii i Planu Finansowego Banku,
- h) Uczestnictwo w opracowaniu Planu Ekonomiczno – Finansowego przy uwzględnieniu ustalonych limitów ostrożnościowych.

6. Osoba na Stanowisku ds. ryzyk ma za zadanie min. :

- a) Monitorowanie, pomiar oraz analizowanie poziomu ryzyka płynności i finansowania,

- b) Analizowanie wpływu obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności i finansowania,
- c) Badanie wpływu czynników ryzyka pod kątem struktury aktywów i pasywów Banku oraz dokumentowanie pomiaru poszczególnych ryzyk,
- d) Monitorowanie wskaźników ryzyka i limitów, sygnalizowanie Zarządowi przypadków przekroczeń oraz wyjaśnienie przyczyn powodujących przekroczenia,
- e) Opracowanie projektu wielkości limitów z obszaru ryzyka płynności i finansowania,
- f) Sporządzanie informacji zawierających ocenę ryzyka płynności i finansowania wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- g) Sporządzenie projektu planu awaryjnego na wypadek zagrożenia utraty płynności.
- h) Weryfikację planów awaryjnych komórek i jednostek organizacyjnych, w celu zapewnienia spójności działań.

7. Osoba na Stanowisku ds. analiz i sprawozdawczości ma za zadanie min.:

- a) Obliczanie na każdy dzień roboczy Wskaźnika pokrycia wpływów netto - Wskaźnik płynności krótkoterminowej – (LCR - Liquidity Coverage Ratio),
- b) Obliczanie na każdy dzień roboczy Wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR - Net Stable Funding Ratio).

8. Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- a) Realizacji Strategii, Planu Ekonomiczno - Finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
- b) Zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
- c) Dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
- d) Kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku.

§ 4

W procesie zarządzania płynnością wykorzystuje się analizy osób odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem płynności oraz informacje, pochodzące z innych jednostek i komórek organizacyjnych Banku, a także informacje zewnętrzne, w szczególności:

- a) Z Banku Zrzeszającego, prowadzącego rachunki Banku,
- b) Z Oddziałów Banku, od osób odpowiedzialnych za utrzymanie gotówki na poziomie zapewniającym nieprzerwaną obsługę kasową,
- c) Z Działu Księgowości w Centrali Banku,
- d) Od służb informatycznych Banku, zobowiązanych do współpracy w zakresie pozyskiwania danych z systemu informatycznego Banku.

§ 5

Nadzór nad współdziałaniem w zakresie zarządzania płynnością bieżącą sprawują Dyrektorzy jednostek organizacyjnych Banku oraz Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych.

Rozdział III Instrumenty zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

§ 6

1. Szybkie i trafne podejmowanie działań w sytuacji zagrożenia płynności Banku jest podstawowym czynnikiem zapobiegania problemom w utrzymaniu płynności.
2. Sytuacja zagrożenia utraty płynności wymusza decyzje o pozyskaniu dodatkowego finansowania lub sprzedaży aktywów, które w normalnych warunkach - ze względu na mniejszą rentowność lub stratę w wyniku sprzedaży na rynku wtórnym - nie byłyby do zaakceptowania.
3. W sytuacji długotrwałych problemów płynnościowych brane są pod uwagę również aktywa mniej płynne; w pierwszej kolejności wykorzystywane winny być szybkie metody poprawy płynności, tj. możliwość zdobycia środków od Banku Zrzeszającego, np. poprzez pozyskanie depozytów, a w następnej kolejności sprzedaż aktywów mniej płynnych, nawet jeśli będzie się to wiązało z utratą dochodów.

§ 7

1. Instrumentami całościowego zarządzania ryzykiem płynności i finansowania Banku są następujące globalne limity ostrożnościowe, ograniczające to ryzyko:

Wyszczególnienie	Limit
Wskaźniki płynności	
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	min 0,60
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	min 1,00
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	min 0,80
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	min 0,90
Wskaźnik płynności do 1 roku	min 0,90
Wskaźnik płynności do 2 lat	min 0,90
Wskaźnik płynności do 5 lat	min 0,90
Wskaźnik płynności do 10 lat	min 0,90
Wskaźnik płynności do 20 lat	min 0,90
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	min 0,90
Wskaźniki zabezpieczenia płynności	
Aktywa płynne (bufor płynności) / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	min 20
Aktywa płynne (bufor płynności) / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%]	min 100
Aktywa płynne (bufor płynności) / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 400
Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 70
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Wskaźniki stabilności bazy depozytowej Banku	
Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	min 50
Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 30
Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%]	max 35

Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Kredyty i pożyczki otrzymane od sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Wskaźniki finansowania aktywów	
Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 130
Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 110
Depozyty stabilne / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 110
Depozyty stabilne / Kredyty i zob. pozabilansowe udzielone [%]	min 100
Wskaźniki finansowania aktywów długoterminowych	
Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]	min 130
Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem wg wartości brutto [%]	max 80

2. Oprócz powyższych limitów ostrożnościowych, analizie i kontroli podlegają następujące wskaźniki wynikające z rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. z późniejszymi zmianami w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych:

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR - Liquidity Coverage Ratio) – limit strategiczny	100 %	min 100%
Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	100 %	min 100%

Analizie podlegają także:

- wskaźnik odnawialności kredytów w rachunkach bieżących,
- wskaźnik odnawialności kredytów w rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych,
- wskaźnik odnawialności depozytów terminowych sektora niefinansowego,
- wskaźnik odnawialności depozytów terminowych instytucji sektora rządowego i samorządowego

oraz,

na podstawie trzech wariantów testów scenariuszowych opartych na urealnionym zestawieniu płynności obliczane są wartości nadwyżki płynności dla części podstawowej do 7 dni i uzupełniającej do 1 miesiąca, przy czym do części podstawowej do 7 dni brana jest wartość luki skumulowanej przedziału a `vista i od 1 do 7 dni, natomiast do części uzupełniającej brana jest wartość luki skumulowanej przedziału a `vista, od 1 do 7 dni oraz od 7 dni do 1 miesiąca.

4. Limity ograniczające bieżące zarządzanie płynnością:

Lp.	Wyszczególnienie	Limit
1	Limit środków pieniężnych w kasach Banku	Min 1% - max 5% sumy bilansowej. Dopuszcza się zwiększenie limitu sezonowo do 7% sumy bilansowej.
2	Średniomiesięczny stan środków na rachunku rezerwy obowiązkowej	Zgodnie ze stanem zadeklarowanym

4. Powyższe limity ostrożnościowe uwzględniają całościowe narażenie Banku na ryzyko płynności i finansowania.

§ 8

1. Limity ostrożnościowe określone są w oparciu o analizy własne i informacje innych jednostek organizacyjnych Banku, jak też osób odpowiedzialnych za określone obszary działalności Banku.
2. Nie rzadziej niż raz w roku osoba na Stanowisku ds. ryzyk dokonuje weryfikacji wszystkich obowiązujących w Banku limitów ostrożnościowych związanych z ryzykiem płynności, w kontekście zgodności z obowiązującymi regulacjami nadzorczymi, przyjętymi celami strategicznymi działania Banku, planowanymi działaniami określonymi w Planie Ekonomiczno-Finansowym, wynikami testów warunków skrajnych i dopuszczalnym poziomem ryzyka płynności oraz opracowuje projekt zmian wielkości limitów. Opracowany projekt przekazuje Zarządowi do akceptacji.
3. Zarząd Banku po zatwierdzeniu limitów ostrożnościowych, przedstawia je do akceptacji Radzie Nadzorczej.
4. W sytuacji, gdy Bank dokonuje istotnych zmian w skali lub zakresie swojej działalności, lub gdy zachodzą istotne zmiany uwarunkowań rynkowych, dokonywana jest weryfikacja istniejących limitów ostrożnościowych.

§ 9

1. Bank w analizie limitów ustalonych dla poszczególnych wskaźników stosuje wskaźniki wczesnego ostrzegania. Wskaźnikami tymi jest stopień ich wykorzystania w stosunku do ustalonego limitu. Ustalono, iż symptomem wczesnego ostrzegania jest wykorzystanie danego limitu w wartości powyżej **95 %**.
2. W przypadku przekroczenia ustanowionych limitów, osoba na Stanowisku ds. ryzyk informuje Zarząd Banku o stopniu przekroczenia limitu, przedstawiając jednocześnie wyjaśnienie przyczyn tego przekroczenia.
3. W przypadku przekroczenia obowiązujących limitów, Zarząd Banku podejmuje działania, zmierzające do redukcji potencjalnego poziomu ryzyka płynności i finansowania; decyzje te podejmowane są w zależności od rodzaju wskaźnika oraz przyjętego limitu ostrożnościowego. Działania i decyzje podejmowane są na podstawie przyjętych planów awaryjnych.
4. W przypadku przekroczenia limitów ostrożnościowych dotyczących norm ostrożnościowych

określonych przepisami obowiązującego prawa, winny być podejmowane działania zmierzające do bezwzględnego nie przekraczania tych limitów i norm ostrożnościowych.

Rozdział IV Działania ograniczające ryzyko płynności i finansowania Banku

§ 10

W celu określenia wpływu innych rodzajów ryzyk na płynność finansową Banku, przy analizie ryzyk uznanych przez Bank za istotne (w szczególności: ryzyka kredytowego, ryzyka operacyjnego, ryzyka stopy procentowej) dokonuje się przeglądu ich wpływu na ryzyko płynności.

W celu ograniczenia ryzyka płynności i finansowania winno stosować się poniższe zalecenia:

1. Kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
2. Utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
3. Wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), przy utrzymywaniu średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie;
4. Ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań;
5. Wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
6. Utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
7. Stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;
8. Pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
9. Trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
10. Wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
11. Kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności, co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

§ 11

Akceptowalny poziom apetytu na ryzyko płynności został określony w „Polityce kapitałowej Banku Spółdzielczego w Łochowie”.

Rozdział V System informacji dla kierownictwa Banku

§ 12

1. Główny specjalista ds. finansowych i rozliczeń wyznaczony przez Zarząd do zarządzania płynnością bieżącą przekazuje następujące informacje:
 - a) Codzienne dla Wiceprezesa Zarządu bezpośrednio nadzorującego zarządzanie płynnością:
 - 1) Zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków.
2. Osoba na stanowisku ds. ryzyk sporządza i przekazuje (zgodnie z Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Łochowie) miesięcznie raport z analizy ryzyka płynności i finansowania, zawierający:
 - źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów realizacji),
 - zaangażowanie środków oraz aktywa płynne (wg pierwotnych terminów realizacji),
 - analizę zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów,
 - analizę największych deponentów w bazie depozytowej Banku,
 - analizę dużych depozytów
 - analizę depozytów osób wewnętrznych,
 - analizę stabilności bazy depozytowej (wskaźniki osadu),
 - analizę wskaźnikową ryzyka płynności i finansowania Banku, wraz z oceną przestrzegania limitów ostrożnościowych,
 - urealnione zestawienie płynności Banku,
 - kształtowanie się nadzorczych miar płynności,
 - prognozę kształtowania się podstawowych wartości wpływających na płynność finansową Banku,
 - analizę wewnętrznych cen transferowych (FTP),
 - testy warunków skrajnych,
3. Raport zawierający opis sytuacji Banku wraz z wnioskami przekazywany jest Zarządowi Banku.
4. Kalkulacje nadzorczych miar płynności są przekazywane codziennie Wiceprezesowi Zarządu nadzorującemu zarządzanie płynnością przez osoby odpowiedzialne za ich sporządzenie.
5. Zarząd Banku wydaje osobie odpowiedzialnej za zarządzanie bieżącą płynnością dyspozycje do realizacji w zakresie polityki zarządzania płynnością Banku.
6. Zarząd Banku przekazuje w okresach kwartalnych Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej, oraz ocenę ryzyka utraty płynności, na jakie narażony jest Bank.

Rozdział VI Plany awaryjne

§ 13

1. Plany awaryjne opracowywane przez osoby odpowiedzialne za zarządzanie płynnością, winny gwarantować:
 - a) Niezakłócony dostęp do usług finansowych świadczonych przez Bank,
 - b) Bezpieczeństwo wkładów klientów zdeponowanych w Banku,

- c) Skuteczną wewnętrzną koordynację i wymianę informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Banku między innymi poprzez dostarczanie aktualnej, precyzyjnej i spójnej informacji,
 - d) Przetrawianie Banku w sytuacjach kryzysowych.
2. Plany awaryjne zawierają następujące elementy:
 - a) Okres występowania i nasilenia się niekorzystnych zjawisk,
 - b) Harmonogram działań, procedury postępowania, system informacji dla kierownictwa,
 - c) Osoby odpowiedzialne za wdrożenie planu awaryjnego,
 - d) Kalkulację kosztów przygotowań i realizacji planu awaryjnego przed jego wprowadzeniem (w przypadku wprowadzenia planu awaryjnego).
 3. Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności i finansowania w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych.
 4. Plany awaryjne podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku, a w przypadku zmian warunków rynkowych lub skali prowadzonej działalności z większą częstotliwością.
 5. Plany awaryjne podlegają testowaniu z częstotliwością roczną i mają na celu:
 - a) uzyskanie potwierdzenia, że podział odpowiedzialności jest właściwy i zrozumiały,
 - b) sprawdzeniu możliwości dokonywania transferu gotówki,
 - c) przegląd możliwości uruchomienia planu awaryjnego w krótkim czasie,
 - d) testowanie kluczowych założeń takich jak możliwość sprzedaży niektórych płynnych aktywów, wykorzystywanie możliwości finansowania się z Banku Zrzeszającego lub innego podmiotu finansowego, wykorzystania otrzymanych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania.
 6. Plany awaryjne zatwierdza Rada Nadzorcza Banku.

Plany awaryjne są powiązane z wynikami testów warunków skrajnych w następujący sposób:

1. Plan awaryjny w przypadku niedotrzymywania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Rozporządzenia delegowanego nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych powiązany jest z testem „Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Rozporządzenia delegowanego nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (LCR)”. Powiązane to polega na tym, iż w przypadku nie dotrzymania minimalnych założeń w ramach sporządzanego testu Zarząd potencjalnie wprowadziłby ten plan awaryjny.
2. Plan awaryjny w przypadku niedotrzymywania przez bank wskaźnika stabilnego finansowania netto - (Wskaźnika płynności długoterminowej) – NSFR wynikającego z art. 427 i 428 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz z art. 428b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 roku. Powiązane to polega na tym, iż w przypadku nie dotrzymania minimalnych założeń w ramach sporządzanego testu Zarząd potencjalnie wprowadziłby ten plan awaryjny.
3. Plan awaryjny w przypadku przejściowej utraty płynności (w okresie do 3 miesięcy –

oznacza spadek skumulowanego wskaźników płynności do 3 miesięcy poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego) powiązany jest z testami scenariuszowymi, a w szczególności z testem o najbardziej konserwatywnych założeniach, tj. „Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych”. Powiązanie to polega na tym, iż w przypadku spadku wskaźnika płynności do 3 miesięcy w sporządzonym teście poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego dotyczącego tego wskaźnika, Zarząd potencjalnie wprowadziłby ten plan awaryjny.

4. Plan awaryjny w przypadku strukturalnej utraty płynności (w okresie powyżej 3 miesięcy – oznacza spadek skumulowanych wskaźnika płynności powyżej 3 miesięcy poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego) powiązany jest z testami scenariuszowymi, a w szczególności z testem o najbardziej konserwatywnych założeniach, tj. „Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych”. Powiązanie to polega na tym, iż w przypadku spadku wskaźników płynności powyżej 3 miesięcy w sporządzonym teście poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego dotyczącego tego wskaźnika, Zarząd potencjalnie wprowadziłby ten plan awaryjny.

§ 14

1. W przypadku stwierdzenia, iż istnieje zagrożenie przekroczenia limitów ostrożnościowych, Stanowisko ds. ryzyk analizuje przyczyny powstania takiej sytuacji, oraz przedstawia swoje wnioski do Zarządu.
2. W przypadku uznania przez Zarząd, iż zaistniała sytuacja zagraża bezpieczeństwu Banku, Zarząd Banku, podejmuje decyzję o uruchomieniu właściwego planu awaryjnego.

§ 15

Realizację planu awaryjnego koordynuje w zależności od rodzaju i stopnia zagrożenia:

- a) Osoba odpowiedzialna za zarządzanie płynnością,
- b) Zarząd Banku w przypadku, gdy niezbędne są działania zakrojone na szerszą skalę.

§ 16

1. Przegląd i aktualizacja planów awaryjnych dokonywana jest nie rzadziej niż raz w roku.
2. Stanowisko ds. ryzyk dokonuje przeglądu planów awaryjnych i w razie potrzeby zmienia ich zapisy, dostosowując je do rodzaju prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka, po uprzedniej ocenie tych zmian przez Stanowisko ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności i kontroli wewnętrznej i zatwierdzeniu przez Zarząd Banku.
3. Plany awaryjne określają możliwości pozyskania dostatecznych środków pieniężnych w przypadkach utraty płynności finansowej.

Rozdział VII Kontrola wewnętrzna zarządzania ryzykiem płynności i finansowania Banku

§ 17

1. Kontrola wewnętrzna w zakresie płynności przeprowadzana jest w oparciu o przepisy Regulaminu funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Łochowie.
2. Kontrolę wewnętrzną zarządzania płynnością przeprowadza Stanowisko ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności i kontroli wewnętrznej.
3. Zarządzanie płynnością objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza ocenę przyjętych narzędzi pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, przestrzeganie ustalonych wewnętrznych limitów ostrożnościowych, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno-sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.
4. Stanowisko ds. ryzyk zobowiązane jest do śledzenia i przestrzegania ustalonych limitów ostrożnościowych, a szczególności:
 - raz w miesiącu - wszystkich obowiązujących w Banku limitów dotyczących ryzyka płynności;
 - codziennie – limitów dotyczących miar nadzorczych jak również płynności bieżącej.
5. Wykaz raportów przekazywanych poszczególnym organom Banku zawarty jest w Załączniku Nr 3.
6. Celem kontroli wewnętrznej jest:
 - a) Zapewnienie prawidłowego i skutecznego funkcjonowania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
 - b) Ustalenie, czy przyjęte zasady w zakresie zarządzania płynnością są wprowadzane w życie i przestrzegane, oraz czy decyzje podejmowane na ich podstawie są właściwe i czy realizowane są przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku,
 - a) Ocena, czy przyjęte zasady spełniają następujące warunki:
 - 1) zawierają efektywne procedury,
 - 2) zapewniają właściwy przepływ informacji i szybkie podejmowanie decyzji,
 - b) Kontrola działalności w zakresie zarządzania płynnością, w tym:
 - 1) badanie prawidłowości realizacji zadań, wynikających z przyjętych procedur, organizacji pracy, efektywności działania i prawidłowości podejmowania decyzji przez upoważnionych pracowników,
 - 2) ustalanie przyczyn i skutków występujących nieprawidłowości,
 - 3) zabezpieczanie przed powstawaniem nieprawidłowości,
 - 4) ocena przestrzegania wewnętrznych limitów ostrożnościowych,
 - 5) ocena kierownictwa Banku w zakresie przestrzegania ostrożnościowej praktyki bankowej i stosownych regulacji.

7. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

Rozdział VIII Postanowienia końcowe

§ 18

Zapisy niniejszej Polityki powinny być weryfikowane przynajmniej raz w roku podczas przeglądu zarządczego.

Wykaz raportów dotyczących ryzyka płynności

Lp.	Wyszczególnienie	Nazwa pliku	Nazwa arkusza
1.	Źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów wymagalności)	Płynność.xls	Zobowiązania – prezentacja
2.	Zaangażowanie środków oraz aktywa płynne (wg pierwotnych terminów zapadalności)	Płynność.xls	Należności – prezentacja
3.	Analiza zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów	Płynność.xls	Zrywalność dep. i spłata kred.
4.	Analiza największych deponentów w bazie depozytowej Banku, dużych depozytów oraz depozytów osób wewnętrznych	Płynność.xls	Najwięksi deponenci
5.	Analiza stabilności bazy depozytowej (wskaźniki osadu)	Osad.xls	Stabilność bazy depozytowej
6.	Depozyty średnie i minimalne	Osad.xls	Wykresy dep. śred. i min.
7.	Wskaźniki osadu	Osad.xls	Wykresy wskaźników osadu
8.	Analiza wskaźnikowa ryzyka płynności i finansowania Banku	Płynność.xls	Płynność – prezentacja
9.	Wskaźniki płynności w czasie	Płynność.xls	Płynność – wykresy
10.	Urealnione zestawienie luki płynności	Zestawienie płynności.xls	Płynność – prezentacja
11.	Prognoza płynności finansowej Banku	Płynność.xls	Wykres prognozy płynności
12.	Analiza wewnętrznych cen transferowych (FTP)	Płynność.xls	Ceny transferowe
13.	Test warunków skrajnych oparty o wskaźnik pokrycia wpływów netto	Płynność.xls	Test warunków skrajnych LCR
14.	Odwrócony test warunków skrajnych dotyczący wskaźnika pokrycia wpływów netto	Płynność.xls	Test odwrócony LCR
15.	Test warunków skrajnych oparty o wskaźnik stabilnego finansowania netto	Płynność.xls	Test warunków skrajnych NSFR
16.	Odwrócony test warunków skrajnych dotyczący wskaźnika stabilnego finansowania netto	Płynność.xls	Test odwrócony NSFR
17.	Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku	Płynność.xls	Test odwrócony-stopień zab zob
18.	Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 %	Płynność.xls	Test nadwyżki lub niedoboru
19.	Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływów środków	Płynność.xls	Test obsługa klientów
20.	Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela	Zestawienie płynności.xls	Test I

	kredytowego		
21.	Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego	Zestawienie płynności.xls	Test II
22.	Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych.	Zestawienie płynności.xls	Test III
23.	Test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy	Zestawienie płynności.xls	Test PF